

**COMITETUL EXECUTIV
AL BĂNCII NAȚIONALE A MOLDOVEI**

HOTĂRÂREA nr.

din ___ _____ 20 __

privind modificarea unor acte normative ale Băncii Naționale a Moldovei

În temeiul art.5 alin.(1) lit. f) și m), art. 10 alin. (1), art.11 alin.(1), art.27 alin.(1) lit. c), art.49¹ din Legea nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr.297-300, art.544), cu modificările ulterioare, Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Regulamentul cu privire la sistemul automatizat de plăți interbancare, conform anexei nr. 1.

2. Se abrogă unele acte normative ale Băncii Naționale a Moldovei, conform anexei nr. 2.

3. Regulamentul cu privire la transferul de credit, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr. 157/2013 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 191-197, art. 1370), înregistrat la Ministerul Justiției al Republicii Moldova cu nr. 936 din 30 august 2011, se modifică după cum urmează:

1) La punctul 1, textul „de către prestatorii de servicii de plată și alți participanți la sistemul automatizat de plăți interbancare” se exclude;

2) La punctul 2:

a) la noțiunile „Codul BBAN” și „Codul IBAN” textul „o bancă” se substituie cu cuvintele „un prestator de servicii de plată”;

b) la noțiunea „Transfer de credit”, textul „o serie de operațiuni care încep prin inițierea de către plătitor a unui ordin de plată și transmiterea acestuia prestatorului de servicii de plată în scopul punerii la dispoziția unui beneficiar unei anumite sume de bani. Transferul de credit poate fi inițiat atât în numele clientului prestatorului de servicii de plată, cât și nemijlocit de către prestatorul de servicii de plată în nume și pe cont propriu” se substituie cu cuvintele „definit conform Legii”;

3) După punctul 3 se completează cu punctul 3¹ cu următorul cuprins:

„3¹. Transferul de credit poate fi inițiat atît în numele clientului prestatorului de servicii de plată, cît și nemijlocit de către prestatorul de servicii de plată în nume și pe cont propriu.”;

4) Punctul 4 se completează cu textul: „La solicitarea clientului prestatorului de servicii de plată nebanca, transferul de credit în monedă națională poate fi efectuat doar în regim normal (transfer normal).”;

5) La punctul 8, textul „Atît banca, cît și prestatorul de servicii de plată nebanca pot” se substituie cu textul „Prestatorul de servicii de plată poate”, iar la final se completează cu textul „pentru efectuarea transferului de credit în monedă națională”;

6) La punctul 9, după cuvântul „sistemelor” se completează cu cuvântul „automatizate”, cuvântul „banca” și cuvintele „la banca plătitore” se exclud, iar textul „în adresa prestatorului de servicii de plată nebanca” se substituie cu textul „ale prestatorilor de servicii de plată”;

7) La punctul 23:

a) textul „Banca plătitore în calitate de prestator de servicii de plată” se substituie cu cuvintele „Prestatorul plătitor”;

b) la lit. a), cuvintele „băncii beneficiare” se substituie cu textul: „prestatorului beneficiar, în cazul transferului de credit în monedă națională sau în valută străină în cadrul căruia prestatorul beneficiar este situat în Republica Moldova”;

c) la lit. b), cuvântul „băncii” se substituie cu cuvântul „prestatorului”, iar cuvintele „în aceeași bancă” se substituie cu cuvintele „la același prestator”;

d) la lit. c), cuvântul „bancă” se substituie cu cuvintele „prestatorul plătitor”, iar la final se completează cu textul: „în cadrul căruia prestatorul beneficiar este situat în străinătate”;

e) după cuvântul „nebanca” se completează cu cuvintele „care nu participă la sistemul automatizat de plăți interbanca”;

8) La punctele 25 și 32, după cuvântul „sistemelor” se completează cu cuvântul „automatizate”, iar cuvântul „banca” se exclude;

9) La punctele 34, 35 și 36, cuvintele „care este o bancă” se exclud;

10) În titlul Capitolului V, cuvântul „BANCĂ” se substituie cu cuvântul „PRESTATOR”;

11) La punctele 37 și 39, cuvintele „banca plătitore” se substituie cu textul „prestatorul plătitor participant la sistemul automatizat de plăți interbanca”;

12) La punctul 38, cuvintele „Banca plătitore” se substituie cu textul „Prestatorul plătitor participant la sistemul automatizat de plăți interbanca”;

13) În titlul Capitolului VI, cuvintele „BANCA BENEFICIARĂ” se substituie cu cuvintele „PRESTATORUL BENEFICIAR”;

14) La punctul 40, cuvintele „Banca beneficiară” se substituie cu textul „Prestatorul beneficiar participant la sistemul automatizat de plăți interbanca”, iar cuvintele „banca plătitore” se substituie cu cuvintele „prestatorul plătitor”;

15) La punctul 41, cuvintele „banca beneficiară” se substituie cu textul „prestatorul beneficiar participant la sistemul automatizat de plăți interbancare”, iar la lit. a) cuvintele „contul bancar” se substituie cu cuvintele „contul de plăți”;

16) La punctul 42, cuvintele „banca beneficiară” se substituie cu textul „prestatorul beneficiar participant la sistemul automatizat de plăți interbancare”, cuvintele „banca plătitoare” se substituie cu textul „prestatorul plătitor participant la sistemul automatizat de plăți interbancare”, iar textul „și/sau codul fiscal al beneficiarului” se substituie cu textul „și codul fiscal al beneficiarului sau unul din aceste două elemente,”;

17) La punctul 43, cuvintele „banca beneficiară” se substituie cu textul „prestatorul beneficiar participant la sistemul automatizat de plăți interbancare”, cuvintele „băncii plătitoare” se substituie cu textul „prestatorului plătitor participant la sistemul automatizat de plăți interbancare”, iar cuvintele „banca plătitoare” se substituie cu cuvintele „prestatorul plătitor participant la sistemul automatizat de plăți interbancare”;

18) La punctul 49, după cuvântul „sistemelor” se completează cu cuvântul „automatizate”, iar cuvântul „bancară” se exclude;

19) În titlul Capitolului IX cuvintele „BĂNCILE LICENȚIATE ȘI ALȚI PARTICIPANȚI AI” se substituie cu cuvântul „PARTICIPANȚII”;

20) La punctul 51, cuvintele „Băncile și alți participanți ai” se substituie cu cuvântul „Participanții”, textul „subpct. 2.5 lit. a), c), d) și f)” se substituie cu textul „pct. 5 lit. a)-d), f)-h)”, textul „, aprobat prin Hotârîrea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr. 53 din 2 martie 2006 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr. 39-42, art. 144)” se exclude, iar cuvântul „poate” se substituie cu cuvântul „pot”;

21) La punctul 52, cuvintele „Băncile și alți participanți ai” se substituie cu cuvântul „Participanții”;

22) La punctul 53 lit. c), textul „băncii și altor participanți ai” se substituie cu cuvântul „participanților”, textul „bancă și de către alți participanți ai” se substituie cu cuvântul „participantul”, cuvântul „menționați” se substituie cu cuvântul „menționat”, cuvintele „în bancă” se substituie cu cuvintele „la prestatorul de servicii de plată”, iar cuvântul „filialei” se substituie cu cuvântul „sucursalei”;

23) La punctul 54, textul „băncii și altor participanți ai” se substituie cu cuvântul „participanților”, textul „băncii sau altor participanți ai” se substituie cu cuvântul „participanților”, textul „de către societatea SWIFT” se substituie cu textul „în conformitate cu Regulamentul cu privire la sistemul automatizat de plăți interbancare”, iar textul „două sau mai multe bănci sau alți” se substituie cu cuvintele „doi sau mai mulți”;

24) La punctul 56, textul „băncile și alți participanți ai” se substituie cu cuvântul „participanții”;

25) La punctul 58, cuvintele „Băncile și alți participanți ai” se substituie cu cuvântul „Participanții”;

26) La punctul 59, cuvintele „banca plăitoare și alți participanți ai” se substituie cu cuvântul „participanții”, iar cuvintele „banca și alți participanți ai” se substituie cu cuvântul „participanții”;

27) La punctul 60, cuvintele „banca plăitoare” se substituie cu textul „participanții sistemului automatizat de plăți interbancare”, iar cuvântul „banca” se substituie cu textul „participanții sistemului automatizat de plăți interbancare”;

28) La punctul 61, cuvântul „banca” se substituie cu textul „participanții sistemului automatizat de plăți interbancare”, cuvintele „sau în cazurile de lipsă a acestuia” se exclud, iar cuvintele „Banca este obligată” se substituie cu textul „Participanții sistemului automatizat de plăți interbancare sunt obligați”;

29) La punctul 62, cuvintele „băncile și alți participanți ai” se substituie cu cuvântul „participanții”;

30) La punctul 63, cuvintele „Băncile și alți participanți ai” se substituie cu cuvântul „Participanții”;

31) În Anexa nr. 2:

a) la punctul 7, textul „,după caz” se substituie cu textul „ce nu participă la sistemul automatizat de plăți interbancare”;

b) la punctul 12, după cuvântul „nebanca” se completează cu textul „ce nu participă la sistemul automatizat de plăți interbancare”;

c) la punctul 16, textul „, aprobat prin Hotărîrea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr. 53 din 2 martie 2006 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr. 39-42, art. 144)” se exclude, după cuvântul „sistemului” se completează cu cuvântul „automatizat”, iar cuvântul „banca” se exclude;

d) punctul II va avea următorul cuprins:

„II. Opționale:

1. Denumirea prestatorului plător/prestatorului beneficiar, maximum 105 simboluri.

2. Alte elemente stabilite de către prestatorul plător.”;

32) În Anexa nr. 3, la punctul 7, după cuvintele „prestator de servicii de plată nebanca” se completează cu textul „ce nu participă la sistemul automatizat de plăți interbancare sau SWIFT”;

33) În Anexa nr. 4, cuvântul „băncii” se substituie cu cuvintele „participanților la sistemul automatizat de plăți interbancare”.

Regulament cu privire la sistemul automatizat de plăți interbancare

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

1. Prezentul Regulament este emis în scopul stabilirii regulilor de utilizare a sistemului automatizat de plăți interbancare (în continuare - SAPI) și organizării activității participanților în cadrul acestuia.

2. Prevederile prezentului Regulament se aplică participanților la SAPI.

3. În sensul prezentului Regulament sunt utilizate următoarele noțiuni:

Biroul de servicii al SAPI - reprezintă mijlocul destinat expedierii și recepționării mesajelor în interesul participanților, care nu au posibilitate de a se conecta direct la sistem (prin intermediul canalului de bază și al celui de rezervă).

Blocare a plăților în SAPI - este situația care apare în cazul în care decontarea documentelor de plată aflate în cozile de așteptare ale participanților se blochează din motivul lipsei de mijloace bănești suficiente în conturile lor de decontare.

Cod al tranzacției - este un cod numeric care identifică tipul plății transmise în SAPI.

Coadă de așteptare - reprezintă lista documentelor de plată a căror decontare a fost amânată din cauza lipsei de mijloace bănești disponibile și/sau a documentelor de plată transmise în pachet care urmează a fi decontate la intervale de timp prestabilite.

Cont de decontare - reprezintă contul deschis participantului în SAPI în vederea efectuării operațiunilor de decontare.

Decontarea - reprezintă operațiunea prin care sunt stinse irevocabil obligațiile legate de transferurile de mijloace bănești între doi sau mai mulți participanți și are loc prin debitarea contului de decontare al participantului plătitor și creditarea contului de decontare al participantului beneficiar.

Participant - reprezintă entitatea eligibilă de a participa la SAPI urmare întrunirii condițiilor de acces la sistem.

Participant beneficiar - este un participant la SAPI al cărui cont de decontare este creditat în baza unui document de plată procesat.

Participant plătitor - este un participant la SAPI al cărui cont de decontare este debitat în baza unui document de plată procesat.

Prioritatea - reprezintă un cod numeric prin care participantul stabilește consecutivitatea decontării.

Prestatorii de servicii de plată nebankari (în continuare - PSP nebankari) - societățile de plată, societățile emitente de monedă electronică, furnizorii de servicii poștale licențiați de Banca Națională a Moldovei în conformitate cu Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, cu modificările ulterioare (în continuare - Legea nr. 114/2012).

Sistemul automatizat de plăți interbancare (SAPI) - reprezintă sistemul prin intermediul căruia sunt efectuate în mod automatizat plățile în lei moldovenești și în valută străină ale/prin intermediul participanților pe teritoriul Republicii Moldova.

În sensul prezentului Regulament se utilizează, inclusiv noțiunile din Legea nr.183/2016 cu privire la caracterul definitiv al decontării în sistemele de plăți și de decontare a instrumentelor financiare , cu modificările ulterioare (în continuare - Legea nr. 183/2016), cu excepția noțiunii de participant.

4. SAPI este format din:

a) **Sistemul de decontare pe bază brută în timp real** (sistemul DBTR) - este destinat procesării plăților urgente și de mare valoare atât în lei moldovenești, cât și în valută străină. Sistemul DBTR efectuează procesarea documentelor de plată transmise de participanți și decontarea finală a transferurilor de fonduri aferente acestora în regim de timp real, inclusiv decontarea finală a mijloacelor bănești aferente tranzacțiilor cu instrumente financiare;

b) **Sistemul de compensare cu decontare pe bază netă** (sistemul CDN) - este destinat procesării plăților de mică valoare în lei moldovenești. Sistemul CDN efectuează procesarea pachetelor cu documente de plată transmise de participanți și calculează pozițiile nete multilaterale ale acestora.

Capitolul II

CERINȚE GENERALE PRIVIND PARTICIPAREA LA SISTEMUL AUTOMATIZAT DE PLĂȚI INTERBANCARE

5. În SAPI pot participa următoarele entități:

- a) Banca Națională a Moldovei;
- b) Băncile și sucursalele băncilor din alte state licențiate de Banca Națională a Moldovei;
- c) Centrul de casă și decontări din or. Tiraspol;
- d) Trezoreria de Stat din cadrul Ministerului Finanțelor, inclusiv și în calitate de participant mandatat;
- e) Băncile în proces de lichidare, în condițiile stabilite de prezentul Regulament;
- f) Persoana juridică care desfășoară activitatea de depozitar central al valorilor mobiliare ca activitate de bază, inclusiv și în calitate de participant mandatat;
- g) Fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar;

h) PSP nebancari care participă doar în sistemul CDN, în condițiile stabilite de prezentul Regulament.

6. Băncile în proces de lichidare pot participa la SAPI în cazul necesității achitării urgente a datoriilor față de un număr mare de deponenți sau în alte circumstanțe care necesită transferarea urgentă a unui număr mare de plăți. Participarea băncii în proces de lichidare în sistem nu poate depăși perioada de 6 luni din momentul încheierii contractului privind participarea la SAPI. La solicitarea motivată a lichidatorului băncii în proces de lichidare, Banca Națională a Moldovei poate prelungi participarea la SAPI a băncii în proces de lichidare după expirarea perioadei menționate prin încheierea unui acord adițional la contractul privind participarea la SAPI.

7. Pentru a deveni participant la SAPI, entitatea menționată la pct. 5 lit. b)-h) din prezentul Regulament trebuie:

a) să dețină un cont de decontare în registrele Băncii Naționale a Moldovei în conformitate cu actele normative în vigoare;

b) să prezinte Băncii Naționale a Moldovei o solicitare conform modelului stabilit în Anexa nr. 1 la prezentul Regulament;

c) să îndeplinească condițiile de efectuare a testării capacității de interacțiune cu SAPI, prevăzute în Cerințele funcționale și tehnice pentru participanții la SAPI;

d) să încheie cu Banca Națională a Moldovei un contract privind participarea la SAPI, modelul căruia este prevăzut în Anexa nr. 6 la Cerințele funcționale și tehnice pentru participanții la SAPI.

Prevederile lit. a) nu se aplică participării la SAPI a Trezoreriei de Stat din cadrul Ministerului Finanțelor în calitate de participant mandatat.

8. Administrator al SAPI este Banca Națională a Moldovei. Drepturile și obligațiile Băncii Naționale a Moldovei în calitate de administrator al SAPI și ale participanților la SAPI sunt stipulate în prezentul Regulament și Contractul privind participarea în SAPI.

9. Contul de decontare al băncii licențiate, al PSP nebancar și al Centrului de casă și decontări din or. Tiraspol reprezintă contul LORO, contul de decontare al persoanei juridice care desfășoară activitatea de depozitar central al valorilor mobiliare ca activitate de bază și al Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar reprezintă contul curent, iar contul de decontare al Trezoreriei de Stat din cadrul Ministerului Finanțelor reprezintă contul unic trezorerial deschis în registrele Băncii Naționale a Moldovei în conformitate cu reglementările Băncii Naționale a Moldovei.

10. Pentru fiecare participant la SAPI se deschide un cont de decontare și se atribuie un cod de identificare. Trezoreriei de Stat din cadrul Ministerului Finanțelor în calitatea de participant mandatat i se atribuie cod de identificare și nu i se deschide cont de decontare. Informația cu privire la conturile de decontare și codurile de identificare sunt puse la dispoziția participanților prin intermediul facilităților SAPI.

11. Banca Națională a Moldovei, în termen de 5 zile lucrătoare după primirea solicitării conform pct. 7 lit. b) din prezentul Regulament, va prezenta entității Cerințele

tehnice și funcționale pentru participanții la SAPI, care includ condițiile de efectuare a testării capacității de interacțiune cu SAPI.

12. Contractul privind participarea în SAPI urmează a fi încheiat după obținerea rezultatelor pozitive ale testării capacității de interacțiune cu SAPI al entității.

13. Administratorul SAPI atribuie fiecărui participant un cod de identificare (codul BIC). Codul de identificare al băncii licențiate/sucursalei băncii din alt stat se atribuie de către administratorul de sistem după eliberarea licenței pentru desfășurarea activității financiare în conformitate cu legislația. Codul de identificare al PSP nebancar se atribuie de către administratorul de sistem ulterior întrunirii condițiilor menționate la pct. 7 lit. a)-d) din prezentul Regulament.

14. Codul de identificare al sucursalei băncii licențiate sau al sucursalei PSP nebancar se atribuie de către administratorul de sistem la solicitarea acestora după înregistrarea de stat al sucursalei în conformitate cu legislația în vigoare.

15. Codul de identificare al participantului este compus din 8 simboluri, conform standardului internațional ISO 9362, iar codul de identificare al sucursalei participantului este compus din 11 simboluri.

16. În cazul participării la SAPI a băncii în proces de lichidare, codul de identificare se atribuie conform procedurilor interne ale Băncii Naționale a Moldovei, care după atribuire se aduce la cunoștința tuturor participanților.

Capitolul III

DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII ÎN CADRUL SISTEMULUI AUTOMATIZAT DE PLĂȚI INTERBANCARE

Secțiunea 1

Prevederi generale

17. Participanții la SAPI își desfășoară activitatea în conformitate cu Programul zilei operaționale a SAPI prezentat în Anexa nr. 2 la prezentul Regulament, care este disponibil prin intermediul facilităților SAPI.

18. Banca Națională a Moldovei poate stabili zile operaționale speciale pentru SAPI cu informarea prealabilă a participanților. Desfășurarea activității în ziua operațională specială este opțională pentru participanți. În cazul deciziei participanților la SAPI de a nu desfășura activitatea pe parcursul zilelor operaționale speciale stabilite de Banca Națională a Moldovei, aceștia trebuie să înregistreze în contul beneficiarilor mijloacele bănești transmise pe parcursul zilei operaționale speciale cel târziu până la sfârșitul următoarei zile operaționale.

19. În cazul apariției unor circumstanțe neprevăzute de ordin funcțional sau tehnic administratorul de sistem este în drept să modifice Programul zilei operaționale a SAPI cu informarea prealabilă a participanților.

20. Participanții transmit în SAPI documente de plată în nume și pe cont propriu sau în numele clienților săi cu indicarea codului tranzacției respectiv, asigurând corectitudinea și veridicitatea datelor conținute în documentele de plată pe care le

transmit. Codul tranzacției se indică în conformitate cu Anexa nr. 3 la prezentul Regulament.

21. Participanții mandatați transmit în SAPI documente de plată doar în numele și din contul participanților la SAPI.

Secțiunea 2

Organizarea activității în sistemul de decontare pe bază brută în timp real

22. Sistemul DBTR operează conform principiului de decontare pe bază brută, efectuând procesarea și decontarea fiecărui document de plată în parte.

23. În sistemul DBTR sunt procesate următoarele documente de plată:

a) ordine de plată privind transferurile urgente și de mare valoare;
b) ordine incaso privind efectuarea perceperii în mod incontestabil în conformitate cu actele normative în vigoare.

24. Etapele procesării documentului de plată în sistemul DBTR sunt următoarele:

a) inițierea și transmiterea de către participant a documentului în sistem;
b) validarea tehnică de către sistem a documentului;
c) acceptarea tehnică de către sistem a documentului cu informarea corespunzătoare a participantului. Momentul acceptării tehnice a documentului de plată reprezintă momentul intrării acestuia în sistem, prevăzut de Legea nr.183/2016;
d) verificarea de către sistem a disponibilității mijloacelor bănești în contul de decontare și după caz acceptarea documentului spre decontare sau plasarea documentului în coada de așteptare. Din momentul acceptării documentului spre decontare transferul mijloacelor bănești devine irevocabil, asigurând decontarea finală (definitivă) a documentului;
e) decontarea finală a documentului.

Între momentul acceptării spre decontare și momentul decontării finale în sistemul DBTR nu există o diferență perceptibilă.

25. Documentele de plată transmise în sistemul DBTR nu sunt supuse restricțiilor de ordin cantitativ sau valoric.

26. Documentele de plată sunt transmise de participanți în sistem sub formă de mesaje de plată.

27. În funcție de nivelul de operativitate a procesării plăților și eventualitatea amplasării acestora în coada de așteptare, participanții atribuie documentelor de plată priorități.

28. Tipurile de priorități atribuite de către participanți documentelor de plată transmise în sistemul DBTR trebuie să corespundă cerințelor expuse în Anexa nr. 4 la prezentul Regulament.

29. În cazul în care mijloacele disponibile din contul de decontare al unui participant nu sunt suficiente pentru a deconta un document de plată, sistemul DBTR plasează documentul de plată respectiv în coada de așteptare în funcție de prioritatea acordată de către participant.

30. La creditarea contului de decontare al participantului care are documente de plată în coada de așteptare, sistemul reinițiază procesarea acestor documente conform priorităților acordate și principiului „FIFO” (primul primit – primul decontat).

31. Documentele de plată care se află în coada de așteptare pot fi anulate de către participantul inițiator. În conformitate cu procedurile sale interne participantul poate modifica prioritatea documentului de plată aflat în coada de așteptare pentru a schimba consecutivitatea decontării acestuia.

32. Documentele de plată din coada de așteptare care nu pot fi decontate până la momentul de finalizare a procesării plăților în SAPI vor fi anulate în mod automat de către sistem cu informarea respectivă a participanților.

33. Un document de plată este decontat final pentru participantul plătitor în momentul debitării contului său de decontare și pentru participantul beneficiar în momentul creditării contului de decontare al acestuia.

34. Sistemul DBTR nu inițiază restituirea documentului de plată decontat final, inclusiv în cazul în care acesta a fost transmis în mod eronat.

35. Restituirea sumei aferente documentului de plată transmis în mod eronat se efectuează de către participantul beneficiar la solicitarea participantului inițiator sau în cazul depistării indicării incorecte în documentul de plată a codului fiscal și a codului IBAN al beneficiarului sau a unui din aceste două elemente.

36. Participantul beneficiar restituie participantului inițiator suma aferentă documentului de plată transmis în mod eronat, prin inițierea unui document de plată nou, în care se va indica codul tranzacției respectiv (014) și se va face referință la documentul de plată transmis eronat.

37. Restituirea sumelor aferente documentelor de plată transmise în mod eronat în bugetul public național se efectuează în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

Secțiunea 3

Organizarea activității în sistemul de compensare cu decontare pe bază netă

38. Sistemul CDN operează conform principiului de compensare și decontare pe bază netă, efectuând compensarea plăților transmise de participanți și remiterea rezultatelor compensării spre decontare în sistemul DBTR la intervale de timp prestabilite.

39. În sistemul CDN sunt procesate următoarele documente de plată:

- a) ordine de plată privind transferurile de credit de mică valoare;
- b) ordine de plată privind debitarea directă de mică valoare.

40. Participanții în baza documentelor de plată recepționate de la clienți întocmesc pachete cu documente de plată, care se transmit în sistemul CDN sub formă de mesaje de plată. Un pachet transmis în sistemul CDN urmează să conțină maximum 10 documente de plată.

41. În funcție de eventualitatea lipsei de mijloace bănești pentru decontarea poziției nete finale, participanții atribuie pachetelor cu documente de plată priorități.

42. Tipurile de priorități atribuite de către participanți pachetelor cu documente de plată transmise în sistemul CDN trebuie să corespundă cerințelor expuse în Anexa nr. 4 la prezentul Regulament.

43. Un pachet cu documente de plată poate conține numai documente de plată destinate unui singur participant beneficiar. Valoarea maximă a documentului de plată acceptat de sistemul CDN din partea participanților, cu excepția Trezoreriei de Stat din cadrul Ministerului Finanțelor în calitate de participant mandatat, este de 50 000 lei. Valoarea maximă a documentului de plată inițiat și transmis de către Trezoreria de Stat din cadrul Ministerului Finanțelor în calitate de participant mandatat și acceptat de sistemul CDN este de 250 000 lei.

44. Pe parcursul zilei operaționale a SAPI sistemul CDN asigură posibilitatea efectuării a două sesiuni de compensare în conformitate cu programul zilei operaționale a SAPI.

45. Etapele de procesare a sesiunii de compensare sunt următoarele:

- a) Transmiterea documentelor de plată;
- b) Verificarea documentelor de plată;
- c) Preclearing;
- d) Clearing.

46. Pe parcursul etapei „Transmiterea documentelor de plată” are loc transmiterea pachetelor cu documente de plată pentru sesiunea de compensare respectivă, validarea și acceptarea tehnică a documentelor de plată de către sistem cu informarea corespunzătoare a participantului. Momentul acceptării tehnice a documentelor de plată reprezintă momentul intrării acestora în sistem, în sensul prevăzut de Legea nr. 183 din 22 iulie 2016.

47. Participanții pot vizualiza în regim de timp real pozițiile nete preliminare și rezerva mijloace pentru acoperirea pozițiilor nete debitare. După acceptarea tehnică a documentelor de plată, participanții în conformitate cu procedurile sale interne de asemenea pot modifica prioritățile atribuite pachetelor cu documente de plată sau revoca pachetele transmise pentru sesiunea de compensare respectivă.

48. Pe parcursul etapei „Verificarea documentelor de plată” participanții pot verifica și anula anumite ordine de plată și/sau pachete cu ordine de plată aferente debitării directe, precum și transmite pachete cu documente de plată aferente transferului de credit și pot vizualiza în regim de timp real pozițiile nete preliminare și rezerva mijloace pentru acoperirea pozițiilor nete debitare. Participanții în conformitate cu procedurile sale interne de asemenea pot modifica prioritățile atribuite pachetelor cu documente de plată aferente transferului de credit sau revoca pachetele transmise pentru sesiunea de compensare respectivă.

49. În cadrul etapei „Preclearing” sistemul CDN informează participanții cu privire la pozițiile nete calculate pentru sesiunea de compensare respectivă și rezervează mijloacele necesare în conturile de decontare ale participanților pentru acoperirea pozițiilor nete debitare. Documentele de plată incluse în pozițiile nete calculate nu pot fi retrase de către participanți în sesiunea de compensare respectivă.

50. În cadrul etapei „Clearing” sistemul CDN calculează pozițiile nete finale ale sesiunii de compensare respective în funcție de nivelul de acoperire al pozițiilor nete debitare. Pachetele cu documente de plată se includ în calculul pozițiilor nete finale conform priorităților acordate și principiului „FIFO”, respectiv se acceptă spre decontare documentele de plată din acestea. Documentele de plată incluse în pozițiile nete finale nu pot fi revocate.

51. Documentele de plată care nu au fost acceptate spre decontare în prima sesiune de compensare se transmit în mod automat de către sistemul CDN pentru procesare în sesiunea a doua de compensare. Documentele de plată ale participanților, cu excepția PSP nebankari, care nu au fost acceptate spre decontare în sesiunea a doua de compensare a sistemului CDN se transmit de către participant repetat spre decontare în sistemul DBTR. În cazul PSP nebankari, documentele de plată care nu au fost acceptate spre decontare în sesiunea a doua de compensare sau care au fost excluse de la decontare urmare a recalculării pozițiilor nete debitare se vor anula de către sistem.

52. Decontarea finală a documentelor de plată acceptate spre decontare are loc în momentul debitării contului de decontare al participantului plătitor cu valoarea poziției nete debitare și al creditării contului de decontare al participantului beneficiar cu valoarea poziției nete creditare.

53. Sistemul CDN nu inițiază restituirea documentelor de plată decontate final, inclusiv în cazurile în care acestea au fost transmise în mod eronat. Restituirea sumelor aferente documentelor de plată transmise în mod eronat în sistemul CDN se efectuează similar procedurilor de restituire stabilite pentru sistemul DBTR, cu aplicarea corespunzătoare a pct. 35-37 din prezentul Regulament.

Secțiunea 4

Particularitățile prelucrării în sistemul CDN a ordinelor de plată aferente debitării directe

54. Pachetele cu ordine de plată aferente debitării directe se transmit în sistemul CDN în ziua și sesiunea de compensare în care acestea urmează a fi compensate și decontate în SAPI.

55. Pachetele cu ordine de plată aferente debitării directe recepționate de la participantul beneficiar sau inițiate și transmise de Trezoreria de Stat din cadrul Ministerului Finanțelor în calitate de participant mandatat sunt transmise de către sistemul CDN participantului plătitor la începutul etapei „Verificarea documentelor de plată” a sesiunii de compensare.

56. Participantul plătitor primind pachetul cu ordine de plată aferente debitării directe trebuie să verifice posibilitatea executării tuturor ordinelor de plată incluse în pachet și, în cazul neacceptării unuia sau a mai multor din aceste ordine, să transmită în sistemul CDN mesaje de anulare, cel târziu până la finalizarea etapei „Verificarea documentelor de plată” a sesiunii de compensare respective.

57. În cazul în care pachetul cu ordine de plată aferente debitării directe sau ordinele de plată din pachet nu au fost respinse de către participantul plătitor în conformitate

cu pct. 56 din prezentul Regulament, ordinele de plată respective se consideră acceptate de respectivul participant plătitor spre compensare și sunt executate în aceeași sesiune de compensare în care au fost primite.

58. Participanții pot utiliza ordinele de plată aferente debitării directe în cadrul sistemului CDN în cazul în care au adresat o solicitare în acest sens administratorului de sistem.

Capitolul IV

GESTIONAREA RISCURILOR AFERENTE ACTIVITĂȚII ÎN SISTEMUL AUTOMATIZAT DE PLĂȚI INTERBANCARE

Secțiunea 1

Prevederi generale

59. În cadrul activității în SAPI participanții pot fi expuși la riscul de lichiditate și la riscul operațional.

60. Riscul de lichiditate apare atunci când participantul nu dispune de mijloace bănești suficiente în contul său de decontare pentru efectuarea plăților, inclusiv în cazul decontării poziției nete debitoare.

61. Riscul operațional apare în cazul gestionării ineficiente a mijloacelor software și hardware aferente SAPI și al erorilor generate de neglijența, neatenția, calificarea insuficientă a personalului responsabil de administrarea procedurilor legate de activitatea în SAPI.

62. În vederea limitării expunerilor la riscurile aferente activității în SAPI, participanții urmează să întreprindă măsurile necesare de gestionare a riscurilor în conformitate cu prezentul Capitol, Contractul privind participarea în SAPI și Cerințele funcționale și tehnice pentru participanții la SAPI.

Secțiunea 2

Gestionarea riscului de lichiditate

63. În vederea gestionării riscului de lichiditate în cadrul SAPI, **Banca Națională a Moldovei efectuează următoarele:**

a) asigură participanții cu informația necesară ce ține de activitatea acestora în SAPI;

b) acordă credite „intraday/overnight” băncilor licențiate participante la SAPI, în funcție de obiectivele politicii monetare;

c) inițiază mecanismul automatizat de deblocare în cazul blocării plăților la unul sau mai mulți participanți la SAPI;

d) calculează valoarea limitei minime de garantare a decontării pentru conturile de decontare ale PSP nebankari.

64. În scopul obținerii informației aferente activității în SAPI, participanții dispun de posibilitatea utilizării facilităților de vizualizare interactivă a sistemului, precum și de posibilitatea efectuării interpelărilor prin intermediul mesajelor de sistem.

65. În cazul în care băncile licențiate participante la SAPI nu dispun de lichiditate suficientă, Banca Națională a Moldovei poate acorda acestora credite „intraday” sub formă de „overdraft” la contul de decontare și credite „overnight”.

66. Banca Națională a Moldovei în funcție de obiectivele politicii monetare stabilește limite la utilizarea creditelor „intraday/overnight”, pe care le comunică băncilor licențiate prin intermediul facilităților SAPI. Modalitatea și condițiile de acordare a creditelor „intraday/overnight” sunt stipulate în Regulamentul cu privire la facilitățile permanente de creditare acordate băncilor de către Banca Națională a Moldovei.

67. Creditul „intraday” acordat de BNM se restituie de către bancă până la începerea etapei „Operațiuni overnight” a zilei operaționale a SAPI.

68. Creditul „intraday” acordat băncii și neachitat de către aceasta până la începerea etapei „Operațiuni overnight” va fi transformat în mod automat de către sistemul DBTR în credit „overnight”.

69. Creditul „overnight” se achită în următoarea zi lucrătoare după data obținerii acestuia, primordial altor plăți.

70. Banca Națională a Moldovei inițiază mecanismul deblocării plăților la nivel de participant în sistemul DBTR, în cazul în care timp de 2 ore acesta nu a întreprins acțiuni menite să deblocheze coada de așteptare în care s-au acumulat două sau mai multe plăți, cu excepția cazului în care la contul participantului de către persoanele abilitate prin lege sunt înaintate ordine incaso care nu pot fi executate din motivul insuficienței mijloacelor bănești. Acest mecanism permite deblocarea plăților, indiferent de prioritatea acestora, conform principiului „by-pass FIFO” (primul disponibil – primul executat). Mecanismul de deblocare bazat pe principiul „by-pass FIFO” se aplică de către Banca Națională a Moldovei și în cazul în care are loc blocarea concomitentă a plăților între doi sau mai mulți participanți la sistem.

71. Banca Națională a Moldovei calculează săptămânal în prima zi lucrătoare a săptămânii, pentru fiecare PSP nebancar, o limită minimă de garantare a decontării egală cu cea mai mare valoare a pozițiilor nete debitoare înregistrate de fiecare PSP nebancar zilnic pe parcursul a 20 de zile lucrătoare a lunii precedente, multiplicată cu indicele 1,2. Banca Națională a Moldovei stabilește zilnic, la inițierea etapei „Transmiterea documentelor de plată” a sesiunii de compensare, limita minimă de garantare calculată, prin rezervarea fondurilor la conturile de decontare ale PSP nebankari.

72. Limita minimă de garantare se comunică de către Banca Națională a Moldovei PSP nebankari prin intermediul facilităților SAPI, în prima zi lucrătoare a săptămânii și este valabilă pe toată durata perioadei de aplicare.

73. Pentru gestionarea riscului de lichiditate **participantul la SAPI este obligat să efectueze:**

- a) monitorizarea soldului și rulajelor din contul său de decontare, precum și a cozii de așteptare la contul de decontare;
- b) gestionarea limitei creditelor intraday/overnight;
- c) monitorizarea poziției nete calculate de către sistemul CDN;

d) administrarea cozii de așteptare la contul de decontare, în cazul când se depistează că mijloacele bănești din contul de decontare sunt insuficiente pentru efectuarea plăților;

e) menținerea de PSP nebanca a unui sold al contului său de decontare cel puțin la nivelul limitei minime de garantare calculate de către Banca Națională a Moldovei conform pct. 71 din prezentul Regulament.

74. Monitorizarea soldului și rulajelor din contul de decontare, precum și a cozii de așteptare la contul de decontare urmează a fi efectuată de către participant în regim de timp real prin intermediul mesajelor de sistem și al facilităților de vizualizare interactivă ale sistemului în vederea depistării insuficienței de lichiditate cu care ar putea să se confrunte participantul.

75. Gestionarea limitei creditelor intraday/overnight va fi efectuată de către participant prin stabilirea valorii acesteia în funcție de necesitățile curente de lichidități, prin rezervarea valorilor mobiliare în calitate de garanții conform procedurilor stabilite în acest sens.

76. Monitorizarea poziției nete calculate de sistemul CDN urmează a fi efectuată de către participant în termene rezonabile.

77. Administrarea cozii de așteptare se efectuează în vederea optimizării listei documentelor de plată plasate în coada de așteptare și a eficientizării procesului de decontare. Participantul care are în coada de așteptare la contul său de decontare documente de plată poate efectua anularea unuia sau a mai multor documente de plată sau modifica prioritățile atribuite acestora.

78. Menținerea de către PSP nebanca participanți la SAPI a unui sold al contului de decontare cel puțin la nivelul limitei minime de garantare se efectuează pentru asigurarea executării documentelor de plată inițiate de către PSP nebanca în sesiunea respectivă de compensare a sistemului CDN.

79. PSP nebanca au obligația de a asigura, la începutul etapei „Clearing” din cadrul sesiunii de compensare a sistemului CDN, disponibilitatea mijloacelor bănești în contul său de decontare, suficiente pentru acoperirea valorii poziției nete calculate, sau cel puțin la nivelul limitei minime de garantare calculate de Banca Națională a Moldovei conform pct. 71 din prezentul Regulament.

80. În cazul în care soldul contului de decontare al PSP nebanca a coborât sub nivelul limitei minime de garantare calculate și comunicate de către Banca Națională a Moldovei sau utilizării mijloacelor din cont pentru asigurarea decontării poziției nete debitoare, aceștia vor suplini contul de decontare la începutul primei sesiuni de compensare a următoarei zile operaționale a SAPI cel puțin la nivelul limitei minime de garantare.

Secțiunea 3

Gestionarea riscului operațional

81. În scopul gestionării riscului operațional, participanții și Banca Națională a Moldovei urmează să asigure implementarea tuturor măsurilor necesare pentru

administrarea și exploatarea eficientă a mijloacelor software și hardware aferente SAPI, precum și pentru asigurarea continuității activității în situații de incident.

82. Administrarea și exploatarea mijloacelor software și hardware de interacțiune cu SAPI urmează a fi efectuată de către participanți în conformitate cu prevederile Cerințelor funcționale și tehnice pentru participanții la SAPI, în special participanții trebuie să asigure:

1) măsurile necesare pentru îndeplinirea eficientă și în mod securizat a atribuțiilor de serviciu ale personalului implicat în procesele de administrare și exploatare a mijloacelor software și hardware de interacțiune cu SAPI.

2) conformarea cu instrucțiunile, specificațiile și ghidurile aferente SAPI referitor la:

a) configurarea mijloacelor software și hardware de interacțiune cu SAPI;
b) modul de conectare la SAPI cu respectarea cerințelor stabilite față de canalele de legătură;

c) corespunderea mesajelor de plată și a interpelărilor transmise/primate la/de la SAPI cu modul de formare a mesajelor și formatul mesajelor stabilit;

d) respectarea cerințelor privind substituirea simbolurilor nepermise spre utilizare în mesajele de plată aferente SAPI.

3) continuitatea proceselor ce țin de interacțiunea cu SAPI, și anume:

a) asigurarea rezervării pentru posturile automatizate de lucru destinate interacțiunii cu SAPI, a componentelor hardware/software ale acestora, precum și a componentelor ce asigură funcționarea acestora (surse de alimentare neîntreruptă cu energie electrică etc.);

b) asigurarea măsurilor privind conectarea la SAPI prin canalul de rezervă, în cazul inaccesibilității canalului de bază;

c) asigurarea măsurilor ce țin de utilizarea Biroului de servicii al SAPI, în cazul imposibilității conectării directe la SAPI;

d) conectarea la SAPI până la începutul etapei „Efectuarea plăților și a compensării” a Programului zilei operaționale a SAPI;

e) efectuarea lucrărilor de administrare/mentținere a mijloacelor software/hardware în afara zilei operaționale a SAPI, în cazul în care aceste lucrări ar putea avea impact asupra continuității interacțiunii cu SAPI;

f) transmiterea pachetelor cu documente de plată în sistemul CDN evitând acumularea acestora (inițierea transmiterii pachetelor cu documente de plată acumulate trebuie să fie efectuată cel puțin cu o oră înainte de finalizarea etapei „Transmiterea documentelor de plată” a sesiunii de compensare respective);

g) asigurarea măsurilor ce ar permite efectuarea plăților urgente prin intermediul serviciului Web-monitoring, în cazul în care nu funcționează Sistemul informațional intern.

4) securitatea componentelor hardware și software utilizate la posturile automatizate de lucru destinate interacțiunii cu SAPI, și anume:

a) restricționarea accesului la posturile automatizate de lucru destinate interacțiunii cu SAPI și la localurile unde acestea sunt instalate;

b) utilizarea perechilor de chei criptografice de către utilizatorii responsabili de interacțiunea cu SAPI și utilizatorii operatori, cu respectarea procedurii de certificare a cheilor publice la centrul autorizat de certificare și a cerințelor de securitate stabilite;

c) transmiterea în SAPI a mesajelor de plată autentificate cu semnături digitale, fiind utilizate mijloacele de aplicare a semnăturii digitale puse la dispoziția participantului de către Banca Națională a Moldovei.

5) respectarea altor prevederi stipulate în Cerințele funcționale și tehnice pentru participanții la SAPI.

83. Participanții urmează să își gestioneze eficient mijloacele software și hardware de interacțiune cu SAPI, precum și mijloacele conexe, iar în cazul disfuncționalității acestora să înștiințeze de urgență administratorul de sistem despre incidentele produse și să întreprindă operativ măsurile necesare prevăzute în Cerințele funcționale și tehnice pentru participanții la SAPI.

84. Utilizarea Biroului de servicii al SAPI, precum și al serviciului Web-monitoring în scopul transmiterii plăților se efectuează în conformitate cu procedurile stabilite în Cerințele funcționale și tehnice pentru participanții la SAPI.

85. Banca Națională a Moldovei administrează și exploatează mijloacele software și hardware ale SAPI, precum și asigură continuitatea sistemului în conformitate cu instrucțiunile și procedurile de exploatare și mentinere ale sistemului.

Secțiunea 4

Supravegherea sistemului automatizat de plăți interbancare

86. Supravegherea sistemului automatizat de plăți interbancare este organizată în două niveluri. Primul nivel de supraveghere este efectuat de către participanți, iar al doilea de către Banca Națională a Moldovei.

87. Participantul la SAPI asigură supravegherea activității personalului responsabil de administrarea și exploatarea mijloacelor software și hardware de interacțiune cu SAPI, precum și a personalului responsabil de gestionarea riscului de lichiditate și operațional.

88. În scopul efectuării supravegherii persoanelor responsabile de gestionarea riscului operațional, precum și a celor responsabile de gestionarea riscului de lichiditate, participantul urmează să elaboreze procedurile interne relevante.

89. Procedurile interne nominalizate trebuie să includă toate prevederile necesare cu privire la obligațiunile, drepturile și responsabilitățile persoanelor antrenate în activitățile ce țin de participarea în SAPI și trebuie să se conformeze cerințelor de gestionare a riscurilor aferente activității în SAPI.

90. Participantul trebuie să monitorizeze permanent respectarea procedurilor interne privind gestionarea riscurilor aferente activității în SAPI de către persoanele responsabile și să întreprindă măsuri prompte și eficiente în cazul în care va depista încălcarea acestor proceduri.

91. Participantul trebuie să asigure monitorizarea continuității interacțiunii cu SAPI și gestiunea incidentelor care pot avea impact asupra continuității SAPI.

92. Incidentele produse în cadrul activității participantului la SAPI trebuie înregistrate, iar măsurile întreprinse pentru soluționarea acestora trebuie evaluate din punctul de vedere al suficienței și eficienței, pentru a asigura evitarea apariției incidentelor similare pe viitor și asigurarea continuității participării la SAPI.

93. În cadrul supravegherii SAPI, Banca Națională a Moldovei efectuează următoarele:

a) evaluează periodic conformarea SAPI cu standardele și normele internaționale în domeniul sistemelor de plăți de importanță sistemică;

b) supraveghează activitatea participanților la SAPI.

94. În scopul asigurării conformării SAPI cu standardele și normele internaționale, Banca Națională a Moldovei va efectua evaluarea periodică a acestuia în conformitate cu Principiile fundamentale pentru sistemele de plăți de importanță sistemică elaborate de Banca pentru Decontările Internaționale (Principiile Basel).

95. În cazul în care în urma evaluărilor efectuate va fi depistată necesitatea dezvoltării caracteristicilor funcționale și tehnice ale SAPI și/sau a mecanismelor de gestionare a riscurilor, Banca Națională a Moldovei va întreprinde acțiunile necesare în acest sens, cu informarea respectivă a participanților.

96. Pentru supravegherea activității participanților la SAPI, Banca Națională a Moldovei efectuează următoarele:

a) monitorizează activitatea participanților în cadrul sistemului;

b) evaluează măsurile întreprinse de către participanții la SAPI pentru gestionarea riscurilor aferente activității în SAPI.

97. Monitorizarea activității participanților în cadrul sistemului este efectuată în regim de timp real și are ca scop depistarea operativă a problemelor care pot genera riscuri majore pentru participanți sau ar putea perturba funcționarea SAPI.

98. Monitorizarea activității participanților la SAPI include următoarele activități:

a) monitorizarea soldurilor și rulajelor din conturile de decontare, în vederea depistării problemelor de lichiditate cu care se confruntă participanții;

b) monitorizarea cozilor de așteptare la conturile de decontare, în scopul prevenirii blocării plăților în SAPI;

c) urmărirea conexiunilor la sistem, în scopul depistării problemelor de acces la SAPI;

d) alte acțiuni relevante.

Capitolul V

SUSPENDAREA SAU ÎNCETAREA ACTIVITĂȚII ÎN SISTEMUL AUTOMATIZAT DE PLĂȚI INTERBANCARE

99. Suspendarea activității în SAPI poate avea loc în următoarele cazuri:

a) neacoperirea de către participant, cu excepția PSP nebancaar, a poziției sale nete debitare în cadrul etapei „Clearing” din sesiunea de compensare din cadrul sistemului CDN;

b) suspendarea licenței (activității) PSP nebancaar în conformitate cu Legea nr. 114/2012 și băncii/sucursalei băncii din străinătate în conformitate cu Legea privind activitatea băncilor nr. 202/2017;

c) nementinerea sistematică de către PSP nebancaar a unui sold al contului său de decontare cel puțin la nivelul limitei minime de garantare calculate de către Banca Națională a Moldovei conform pct. 71 din prezentul Regulament.

100. În cazul în care în cadrul etapei „Clearing” din sesiunea a doua de compensare participantul, cu excepția PSP nebancaar, nu a acoperit poziția sa netă debitară, acestuia i se suspendă dreptul de a efectua plăți prin intermediul sistemului CDN și va efectua plăți exclusiv prin intermediul sistemului DBTR pe o perioadă de 20 de zile operaționale. În această perioadă, participantul nu are dreptul de a modifica tarifele pentru documentele de plată primite de la clienți în scopul transferării plăților prin SAPI. Toate plățile recepționate de la clienții participanților în acest interval de timp (20 de zile operaționale) vor fi executate prin intermediul sistemului DBTR (indiferent de tipul transferului: urgent sau normal).

101. În cazul suspendării licenței (activității) PSP nebancaar, Banca Națională a Moldovei asigură procesarea tuturor documentelor de plată transmise de participant în sistem până la momentul comunicării administratorului SAPI despre hotărârea de suspendare a licenței și blochează la sfârșitul zilei operaționale a SAPI posibilitatea efectuării plăților prin SAPI până la expirarea termenului de suspendare a licenței.

102. În cazul în care PSP nebancaar nu a asigurat de trei ori pe parcursul unui an gestionar soldul contului de decontare cel puțin la nivelul limitei minime de garantare calculate de către Banca Națională a Moldovei conform pct. 71 din prezentul Regulament, fie în cazul în care PSP nebancaar nu a acoperit poziția sa netă debitară în cadrul etapei „Clearing” din sesiunea de compensare din cadrul sistemului CDN de trei ori pe parcursul unui an gestionar, Banca Națională a Moldovei va suspenda dreptul PSP nebancaar respectiv de a efectua plăți prin SAPI pe parcursul unui an calendaristic.

103. Încetarea activității participantului la SAPI poate avea loc în următoarele cazuri:

a) retragerea licenței acestuia de a desfășura activități financiare;

b) încetarea contractului privind participarea în SAPI în alte cazuri decât cel de retragere a licenței.

104. În ziua încetării activității participantului la SAPI în cazul stipulat la pct. 103 lit. a), Banca Națională a Moldovei asigură procesarea tuturor documentelor de plată transmise de către participant în sistem până la momentul comunicării administratorului SAPI despre hotărârea aprobată de retragere a licenței și transferă la sfârșitul zilei operaționale respective a SAPI soldul din contul de decontare al participantului într-un cont special deschis în registrele Băncii Naționale a Moldovei.

105. Procedura aplicată în SAPI în cazul încetării contractului privind participarea la SAPI în alte cazuri decât retragerea licenței participantului este identică celei de retragere a licenței acestuia.

106. Banca Națională a Moldovei va notifica prin intermediul facilităților sistemului toți participanții cu privire la orice încetare a participării la SAPI, precum și orice suspendare a licenței.

107. Băncile în proces de lichidare prezintă documentele de plată la Banca Națională a Moldovei pe suport hârtie sau în altă formă stabilită de Banca Națională a Moldovei.

108. Momentul intentării procedurii de insolvență este stabilit de art. 9 din Legea nr.183/2016.

109. Documentele de plată transmise spre procesare în SAPI anterior comunicării administratorului SAPI despre hotărârea aprobată de intentare a procedurii de insolvență se procesează în vederea decontării finale (definitive), conform prezentului regulament.

110. Documentele de plată transmise spre procesare după comunicarea administratorului SAPI despre hotărârea aprobată de intentare a procedurii de insolvență vor fi respinse de SAPI.

CAPITOLUL VI

DISPOZIȚII FINALE

111. Pentru serviciile oferite în cadrul SAPI, Banca Națională a Moldovei va percepe comisioane de la participanți conform tarifelor aprobate prin actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.

112. Fiecare participant va primi lunar un raport privind justificarea comisiunilor percepute de către Banca Națională a Moldovei pentru serviciile oferite în cadrul SAPI.

113. Banca Națională a Moldovei va percepe comisioane pentru serviciile oferite în cadrul SAPI în baza mandatului acordat de către participanți în conformitate cu Contractul privind participarea în SAPI.

114. În cazul apariției unor circumstanțe neprevăzute ce țin de accesibilitatea canalelor de legătură ale rețelei transport date interbancare, participanții pot prezenta mesaje de plată prin intermediul purtătorilor electronici în conformitate cu procedurile stabilite ale Băncii Naționale a Moldovei.

115. Banca Națională cel puțin o dată pe an va efectua testarea capacității participanților la SAPI de a reacționa în situațiile de incident prevăzute în Cerințele funcționale și tehnice pentru participanții la SAPI, informând în prealabil participanții despre data efectuării testării în cauză. Participarea la testare este obligatorie pentru participanții la SAPI.

116. În vederea evaluării măsurilor întreprinse de către băncile licențiate, PSP nebancari, Fondul de garantare a depozitelor în sectorul bancar și persoana juridică care desfășoară activitatea de depozitar central al valorilor mobiliare ca activitate de bază pentru gestionarea riscurilor aferente activității în SAPI, Banca Națională a

Moldovei verifică în cadrul controalelor pe teren conformarea acestora la cerințele de gestionare a riscurilor prevăzute de Capitolul IV din prezentul Regulament.

Anexa nr. 1
la Regulamentul cu privire la sistemul
automatizat de plăți interbancare

Banca Națională a Moldovei
bd. Grigore Vieru 1,
MD-2005, mun. Chișinău

Cerere
privind participarea în sistemul automatizat de plăți interbancare

În temeiul art. 10 din Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei și în conformitate cu pct. 7 din Regulamentul cu privire la sistemul automatizat de plăți interbancare, solicităm participarea în sistemul automatizat de plăți interbancare.

(data)

(numele, prenumele)

(funcția și semnătura conducătorului instituției)

Anexa nr. 2

la Regulamentul cu privire la sistemul
automatizat de plăți interbancare

Lista codurilor tranzacțiilor

Cod	Denumirea	Tipul mesajului	Tipul documentului	Descrierea
000	Operațiuni de sistem	MT103 (SDBTR) MT202 (SDBTR)	Ordin de plată Ordin incaso	Operațiuni inițiate de către administratorul de sistem (BNM) în cazuri excepționale
001	Transferuri de credit ordinare ale clienților	MT103 (SDBTR) MT102 (SCDN)	Ordin de plată	Transferuri inițiate de către participanți în numele clienților
002	Operațiuni de eliberare a numerarului	MT202 (SDBTR)	Ordin de plată	Transferuri de credit inițiate de către băncile licențiate în scopul asigurării mijloacelor în conturile de decontare pentru primirea numerarului de la BNM
003	Operațiuni de depunere a numerarului	MT202 (SDBTR)	Ordin de plată	Transferuri de credit inițiate de către BNM pentru transferarea mijloacelor echivalente numerarului depus de către băncile licențiate la BNM
006	Operațiuni cu valori mobiliare pe piața secundară	MT202 (SDBTR)	Ordin de plată	Transferuri inițiate de către BNM/persoana juridică care desfășoară activitatea de depozitar central al valorilor mobiliare ca activitate de bază în numele băncilor licențiate pentru operațiunile cu valori mobiliare tranzacționate pe piața secundară

008	Tranzacția de clearing generată de sistemul CDN			Transferuri inițiate de sistemul CDN pentru decontarea pozițiilor nete finale ale participanților
014	Restituirea sumei transmise în mod eronat	MT103 (SDBTR) MT202 (SDBTR) MT102 (SCDN)	Ordin de plată	Transferuri inițiate de către participanți pentru restituirea sumei transmise în mod eronat
016	Achitarea serviciilor prestate de BNM în cadrul SAPI	MT202 (SDBTR) MT103 (SDBTR)	Ordin de plată	Transferuri inițiate de către BNM în scopul perceperii plății pentru serviciile acordate în cadrul SAPI
099	Operațiuni cu valori mobiliare și de politică monetară ale BNM/ persoanei juridice care desfășoară activitatea de depozitar central al valorilor mobiliare ca activitate de bază/Trezoreriei de Stat din cadrul Ministerului Finanțelor	MT202 (SDBTR)	Ordin de plată	Transferuri inițiate de BNM/persoana juridică care desfășoară activitatea de depozitar central al valorilor mobiliare ca activitate de bază/Trezoreria de Stat din cadrul Ministerului Finanțelor în scopul realizării a instrumentelor politicii monetare și a funcțiilor de agent al statului
100	Transferuri de credit ordinare	MT202 (SDBTR)	Ordin de plată	Transferuri inițiate de către BNM, băncile licențiate, Fondul de garantare a depozitelor în sectorul bancar sau persoana juridică care desfășoară activitatea de depozitar central al valorilor mobiliare ca activitate de bază
101	Transferuri de credit aferente plăților bugetare	MT103 (SDBTR)	Ordin de plată	Transferuri de credit aferente plăților bugetare inițiate de către participanți în nume și pe

		MT102 (SCDN)		cont propriu sau în numele clienților
102	Debitarea directă aferentă plăților bugetare	MT104 (SCDN)	Ordin de plată	Transferuri privind debitarea directă inițiate de către participanți, aferente plăților bugetare
103	Debitarea directă aferentă plăților nebugetare	MT104 (SCDN)	Ordin de plată	Transferuri privind debitarea directă inițiate de către participanți, aferente altor plăți decât cele bugetare
104	Transferuri speciale	MT202 (SDBTR) MT103 (SDBTR)	Ordin de plată	Transferuri speciale inițiate de către BNM
105	Perceperea în mod incontestabil care nu se referă la plățile în bugetul public național	MT103 (SDBTR)	Ordin incaso	Transferuri inițiate de către BNM sau băncile licențiate în conformitate cu actele normative în vigoare
106	Perceperea în mod incontestabil care se referă la plățile în bugetul public național	MT103 (SDBTR)	Ordin incaso	Transferuri inițiate de către BNM sau băncile licențiate în conformitate cu actele normative în vigoare
107	Transferuri privind creditele interbancare asigurate cu gaj	MT202 (SDBTR)	Ordin de plată	Transferuri inițiate de băncile licențiate în scopul acordării creditelor interbancare asigurate cu valori mobiliare (cu acceptul BNM)
108	Transferuri privind creditele „overnight” acordate conform cererii și în mod automat	MT202 (SDBTR)	Ordin de plată	Transferuri inițiate de persoana juridică care desfășoară activitatea de depozitar central al valorilor mobiliare ca activitate de bază în vederea acordării de către BNM/rambursării către BNM a creditelor „overnight” acordate

				la cerere și pentru acoperirea creditelor intraday
110	Transferuri privind depozitele „overnight”	MT202 (SDBTR)	Ordin de plată	Transferuri inițiate de către băncile licențiate/BNM pentru amplasarea/ restituirea depozitelor „overnight”
111	Transferuri programate	MT103 (SDBTR) MT102 (SCDN)	Ordin de plată	Transferuri inițiate de către participanți pentru efectuarea plăților programate
114	Debitarea directă aferentă Serviciului Guvernamental de plăți Electronice	MT104 (SCDN)	Ordin de plată	Operațiuni inițiate de către Trezoreria de Stat din cadrul Ministerului Finanțelor în calitate de participant mandatat pentru efectuarea plăților aferente Serviciului Guvernamental de plăți Electronice

Anexa nr. 3

la Regulamentul cu privire la sistemul
automatizat de plăți interbancare

Programul zilei operaționale a SAPI

Nr. d/o	Denumirea etapei	Perioada de timp
1.	Etapa de pregătire	08:00-09:00
1.1.	Verificarea soldurilor	08:00-08:15
1.2.	Operațiuni de remediere	08:15-09:00
2.	Efectuarea plăților și a compensării	09:00-20:30
2.1.	Efectuarea plăților în sistemul DBTR	09:00-20:30
2.2.	Prima sesiune de compensare în sistemul CDN	09:00-15:00
2.2.1	Transmiterea documentelor de plată	09:00-13:30
2.2.2	Verificarea documentelor de plată	13:30-14:30
2.2.3	Preclearing	14:30-14:45
2.2.4	Clearing	14:45-15:00
2.3.	A doua sesiune de compensare în sistemul CDN	15:00-20:00
2.3.1	Transmiterea documentelor de plată	15:00-18:30
2.3.2	Verificarea documentelor de plată	18:30-19:30
2.3.3	Preclearing	19:30-19:45
2.3.4	Clearing	19:45-20:00
3.	Operațiuni “overnight”	20:30-21:30
3.1.	Acoperirea “overdraft”-ului	20:30-20:45

3.2.	Credite “overnight” la cerere /plasarea depozitelor overnight	20:45-21:30
4.	Anularea plăților și prezentarea rapoartelor	21:30-22:00
5.	Etapa de finalizare	22:00-22:30

Anexa nr. 4

la Regulamentul cu privire la sistemul
automatizat de plăți interbancare

Tipurile de priorități utilizate în SAPI

Tipul priorității	Descrierea
Prioritățile 1-15	pentru operațiunile inițiate de BNM în calitate de administrator în sistemul DBTR
Prioritățile 16-20	pentru operațiunile inițiate de persoana juridică care desfășoară activitatea de depozitar central al valorilor mobiliare ca activitate de bază în sistemul DBTR în regim de urgență
Prioritățile 21-50	pentru operațiunile inițiate de participanți în sistemul DBTR în regim de urgență
Prioritățile 51-84	pentru operațiunile inițiate de participanți în sistemul DBTR în regim normal
Prioritatea 85	pentru operațiunile inițiate de participanți în sistemul DBTR în regimul “de executat sau respins”
Prioritățile 86-100	pentru operațiunile inițiate de participanți în sistemul CDN

Anexa nr. 2
la Hotărârea Comitetului executiv
al Băncii Naționale a Moldovei
nr. ___ din ___ _____ 20__

LISTA

actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei care se abrogă

1. Hotărîrea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr. 53/2006 „Privind aprobarea Regulamentului cu privire la sistemul automatizat de plăți interbancare” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr. 39-42, art. 144).
2. Hotărîrea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr. 316/2006 „Cu privire la modificarea Regulamentului cu privire la sistemul automatizat de plăți interbancare” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr. 186-188, art. 664).
3. Hotărîrea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr. 139/2007 „Cu privire la modificarea și completarea Regulamentului cu privire la sistemul automatizat de plăți interbancare” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 94-97, art. 429).
4. Hotărîrea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr. 152/2008 „Cu privire la modificarea și completarea unor acte normative ale Băncii Naționale a Moldovei” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 174, art. 503a).
5. Hotărîrea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr. 5/2009 „Cu privire la modificarea unor acte normative ale Băncii Naționale a Moldovei” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 7-9, art. 16).
6. Hotărîrea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr. 23/2009 „cu privire la modificarea și completarea Regulamentului cu privire la sistemul automatizat de plăți interbancare” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 49-50, art. 205).
7. Hotărîrea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr. 153/2010 „Cu privire la modificarea și completarea unor acte normative ale Băncii Naționale a Moldovei” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 163-165, art. 610).
8. Hotărîrea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr. 228/2012 „Cu privire la modificarea și completarea unor acte normative ale Băncii Naționale a Moldovei” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 222-227, art. 1276).

9. Hotărîrea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr.162/2013 “Cu privire la la modificarea și completarea Regulamentului cu privire la sistemul automatizat de plăți interbancare” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 182-185, art. 1287).
10. Punctul 1 din Hotărîrea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr. 190/2014 “Cu privire la modificarea și completarea unor acte normative ale Băncii Naționale a Moldovei” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr.325-332, art.1350).
11. Punctul 2 din Hotărîrea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.158/2016 “Cu privire la modificarea și completarea unor acte normative ale Băncii Naționale a Moldovei” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 184-192, art. 1151).
12. Hotărîrea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 118/2017 „Cu privire la modificarea și completarea Regulamentului cu privire la sistemul automatizat de plăți interbancare, aprobat prin Hotărîrea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr.53 din 2 martie 2006” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 155-161, art. 934).
13. Hotărîrea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 237/2018 „Cu privire la modificarea Regulamentului cu privire la sistemul automatizat de plăți interbancare, aprobat prin Hotărîrea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr.53 din 2 martie 2006” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 377-383, art. 1490).